

Joka tapauksessa sumentuneen näköni johdattamana kaarsin Vaajakosken paloaseman nurkalta kohti Vaajakosken virallista moposuuraa, missä alueen asukkaita vuorokauden ympäri jatkuvalla metelöinnillään terrorisoivat Vaajakosken mopopojat olivat polttamassa kaksipyöräisten kuolemantuottajiensa takakumeja, niin kuin heidän tuleva elämänsä olisi riippuvainen vain ja ainoastaan siitä, miten paljon savua ja ilmastonmuutosta kiihdyttäviä kaasuja he kykenivät tuottamaan pari kesää kestävänsä mopovaiheensa aikana.

Pysäytin kiinalaisen pegasokseni nuorten viereen ja katsoin, kuinka heidän vielä hintelät ranteensa väänsivät mopojen kaasukahvaa kuin huomista ei olisi, eikä kenenkään tarvitsi koskaan vanheta tai kohdata mitään rajoituksia, joita aika ja entropia toivat tullessaan, sillä ainoa heidän olemassaoloon uhkaava este heidän tietämänsä mukaan oli se, että bensa loppui tai poliisi vei kilvet. Ja kun he lopulta havaitsivat minun saapuneen paikalle ja lopettivat äkisti ja ilmeisen säikähtäneinä helvetillisen meteli- ja savutehtailunsa, tajusin, mikä viisaus ja syvä ymmärrys olemassaolosta tähän kaikkeen sisältyi: kaikki elementit pyörivine pyörineen, uhrattavine renkaineen ja huutavine moottoreineen olivat tietenkin osa jotakin suurempaa elämän ja kuoleman panoraamaa, jonka keskelle olin nyt pudonnut. Äkillisen hiljaisuuden laskeutuessa Asmalammen teollisuusalueen iltaan ymmärsin, että tämä näky oli jotain, joka häälyy meidän kaikkien taustalla koko elämämme ajan, vaikka emme sitä halua tunnistaa, ja se, että minulla ei ollut kypärää ja paljaat kasvoni olivat varmasti poikien mielestä tutun näköiset, ei uudessa ymmärryksen huumassa haitannut minua vähääkään, vaan puristin kiinalaisen ystäväni etujarrun pohjaan ja Halssilan virittäjämasterin moottoriin loihdimilla ekstravoimilla pistin takapyörän pyörimään niin vinhasti, että jo muutaman sekunnin kuluttua sininen lohikäärme nosti huojuvan päänsä asfaltin pinnasta ja levitti sylinsä ympärillemme kuin aika ja elämä maailman synnyn hetkellä.

Vakuuttavan esitykseni huumaamina pojat olivat alttiita ehdotukselle, joka pulpahti pintaan alitajunnastani kuin lause Pythian virkaa hoitaneen neidon suusta – pakokaasujen keskushermostoa stimuloiva vaikutus oli nimittäin varmasti verrattavissa Delfoin vulkaanisiin höyryihin – enkä havainnut epäröintiä, kun lähdin johdattamaan iskujoukkoani kohti Jyväskylän keskustaa ja Suomen kauneinta kävelykatua, missä ihmiset viettivät viimeisiä lämpimiä kesäiltojaan terasseilla teennäisesti toistensa kanssa seurustellen ja surkeita siiderilitkuja ja bulkkiloluita maistellen, vaikka he eivät edes tieneet, mikä ero on pohja- ja pintahiivalla. Miten irvokasta! En olisi voinut kuvitella mitään iljettävämpää ja orjamentaliteettiä paremmin kuvastavaa käytöstä kuin rumilla tuoleilla istuminen ja masentavista mainoksista tuttujen nesteiden litkiminen. Sitä oltiin ikään kuin näyttäytymässä kaupunkilaisena ja kypsänä ihmisenä ja toteuttamassa omaa sisintä olemusta, vaikka pohjimmiltaan ainoa, mikä surkeassa kuvaelmassa toteutui, oli ylikansallinen markkinaorjaidentiteetti, jossa millään henkilökohtaisella tai yksilöllisellä kokemuksella ei ollut mitään muuta roolia kuin olla pilkan kohde. Näyttäytymässä kenelle? Toisille orjille ja teeskentelijöille, siis omalle peilikuvalle! He istuivat asennoissa, joiden he kuvittelivat kuvastavan urbaania identiteettiä, ja puhuivat soveliaista aiheista kuten matkoista, ihmissuhteista, haaveista ja kaikesta muusta markkinataloutta ja idiotismia ylläpitävästä sonnasta.

Ja mistä vielä?

Mikä aihe oli kaikista pahin?

Mikä muu puheenaihe veti ihmisyden syvimpään lokaan ja tahraisi sielun pahimpaan saastaan, ellei puhe työssä jaksamisesta? Voiko mitään alhaisempaa ja suorastaan saatanallisempaa olla kuin puhe työssä jaksamisesta? Mikä ihmisen aivoilla ja sielulla varustettu olio puhuu työssä jaksamisesta? Ei mikään. Ne, jotka jauhavat moisesta kävelykadun terassilla samalla, kun kaatavat kurkkuunsa arvottomia mutta ylihinnoiteltuja keltaisia nesteitä, ovat todellisuuden ja elämän läpikotaisin väärin ymmärtäneitä palveluskoiria, paitsi että todelliset palveluskoirat eivät puhu ja ne tekevät oikeita asioita eivätkä teeskentele, mikä tekee niistä huomattavasti arvokkaampia. Toisin sanoen koira on huono vertauskuva ja tekee koirille vääryyttä, suokaa, koirat, tämä hirvittävä erehdys minulle anteeksi. Heidän, siis kävelykadun terasseilla istuvien ihmisten puheen ydin ja elämän suurin kysymys oli, miten jaksaa työssä. Mistä ammentaa energiaa arkeen, miten kohottaa omaa suoritustasoaan, millaista liikuntaa pitäisi harrastaa, että jaksaisi seuraavan työpäivän paremmin, ja vielä pahempaa, miten tämän jaksamisen ja hyvinvoinnin voisi ulottaa myös tuleviin vuosiin ja lopulta vanhuuteen saakka niin, että koko elämä tulisi uhratuksi työlle eikä yhtään päivää jäisi käyttämättä systeemin hyödyksi.

Kysyn nyt arvoisalta lukijalta, voiko alhaisempaa ja ihmisyyttä mädättävämpää puheenaihetta olla, ja pyydän, että ennen kuin vastaat, nostat katseesi taivaalle, missä pilvet ajelehtivat vailla mitään tarkoitusta, ja lasket selkäsi rannan hiekkaan, jota aallot ovat vuosituhansia hellineet, ja kysyt itseltäsi, miten sinun toivoton ponnistelusi työssäsi on näitä asioita muuttanut.

Pieni epäröinti raivasi tiensä ajatuksiini saman tien, kun käännyin Väinönkadulta kävelykadun eurooppalaista tyylikkyyttä tavoitteleville kivilaatoille. Olinhan itsekkin alentunut puhumaan työssä jaksamisesta. Enkö ollut tehnyt sitä melkein joka päivä? Mistä muusta me töissä puhuimmekaan kuin työssä jaksamisesta, kuinka raskasta työ oli ja kuinka työstä voisi selviytyä tyylikkäästi menettämättä elämänhaluaan ja kykyä nauttia arjesta, mikä rehellisyyden nimessä oli yksi suuri valhe, sillä arjesta ei voinut nauttia, muutenhan se ei olisi ollut arkea, ja arjen kuuluikin olla tappavan tylsää, mutta tässä ei ollut kyse siitä, vaan siitä että olin yhtä alhainen matelija kuin kaikki muutkin säällittävässä välituntien kuolaa tirisevässä hyvinvointipuheessani, joka sai naamamme näyttämään kolmivuotiaan päiväkotilapsen muovailuvahateokselta. Mikä siis oikeutti hyökkäykseni hyvältä tuoksuvien terassi-ihmisten kimppuun?

Se, että minua oli potkaistu.

Pysähdyin Freetimen terassin eteen, puristin etujarrun lukkoon ja väänsin skootterini kaasukahvan pohjaan. Ylistysfanfaarina Kärpänkujan virittäjävelholle moottori rääkäisi ylikierroksille, ja kuin tuulimylly ilmastonmuutosmyrskyssä takapyörä alkoi sutia kävelykadun laatoilla, jotka virolaiset kivimiehet olivat asentaneet satojen vuosien ammattiylpeyden velvoittamalla tarkkuudella. Metelin ja savun tuhotessa terassirauhan, jonka iltaa viettävät ihmiset olivat luulleet omistavansa, heidän kasvonsa muuttuivat silmänräpäyksessä kauhun ja inhon

vääristäviksi elokuvastilleiksi, joilla olisi voinut vuorata kaikki maailman kielteisiä tunteita käsittelevät psykologian oppikirjat.

Mukaani kutsumat mopopojat olivat tietenkin jänistäneet eivätkä uskaltaneet tulla lähellekään tapahtumien keskipistettä, missä terassiummioiden alkukauhistuksen hälvettyä alkoi ilmetä kriittisiä mielipiteitä minusta ja yhä rakkaammaksi käyvästä skootteristani. Nyrkit viuhuivat ilmassa, ja suut sylkivät ilmoille käskyjä ja kirouksia, mutta en kuullut tietenkään mitään, koska skootterini rikkinäisen äänenvaimentimen ja takarenaan synnyttämä sinfonia peitti muun metelin alleen. Lopulta en nähnyt sinisessä savussa nenääni pidemmälle, joten yllätysshyökkäyksen vaara oli ilmassa, mikäli olin tulkinnut oikein juuri ennen näkymän katoamista havaitsemiani eleitä. Kiitin nopeaa älyäni, sillä samalla hetkellä savun läpi tunkeutui kaksi vihaisen näköistä miestä ja yritti tarttua minua kurkustani, mikä onnekseni epäonnistui raivokkaasti alulle panemani kiihdytyksen ansiosta.

Pujottelin kävelykadun päästä päähän kauhusta säntäileviä ihmisiä väistellen kuin ilmojen halki liitävä sudenkorento, joka tässä yhteydessä on ontuva vertaus paitsi siksi, etten lentänyt, ja toisekseen siksi että skootterini käyttökelvoton pakoputki päästi ilmoille paukkeen, joka oli omiaan karkottamaan kaikki elävät olennot lähialuilta, tässä tapauksessa Jyväskylän surkean pienen keskustan kolmesta ydinkorttelista. Olin aina inhonnut niitä syystä, joka valkeni äkisti minulle kirkaana kuin salama samalla hetkellä, kun käännysin kohti vanhaa asemarakennusta.

Oivallukseni oli: minä en ollut koskaan oppinut kävelemään luonnollisesti kävelykadulla. Katua halkovat urbaanin nimettömät ja röntgensäteiden lailla läpivalaisevat katseet edellyttivät minulta tietynlaista tyyliä ja käytöstä, mihin en entisenä maalaislapsena pystynyt itseäni sovittamaan, joten aina kun kävelin kävelykadulla, lantioni vääntyi luonnottomaan asentoon ja muutti askellustani niin, että viiltävä kipu leikkasi alaselästä kohti oikeaa pakaraa, mikä puolestaan sai kävelyni näyttämään entistäkin tönkömmältä ja epäluonnollisemmalta.